

OPONENTSKÝ POSUDEK

Lukáš Laube: „*Motýlci*“. Diplomová práce.
Ústav etnologie FF UK, Praha 2006,
Stran 67 (anglické resumé).

Četba neobyčejné diplomové práce Lukáše Laubeho je mi dokladem, že někdejší *antropologie chudoby* Oscara Lewise nikterak nezvetšela; klasifikatorněji řečeno: „Motýlci“ jsou mi instancí, ba „tristní“ instancí antropologie chudoby; jsou tedy dílkem eminentně sociálně zaměřeným. Svět „motýlků“, svět, jež autor předkládá nebo nikterak neúspěšně konstruuje, je světem veskrze „tristním“ (?ovidiovská tristia, nikoli amores), nikoli „triskním“ (tryskajícím), jak sugeruje autor na straně 48. K tomuto všeobjímajícímu smutku budiž mi dovoleny dva odkazy z Laubeho textu. První se vztahuje ke krádeži jídla, k opakované krádeži jídla: *Znal jsem jednoho kluka, který po sobě třikrát ukradl jídlo z obchodu, chytli ho a šel sedět natvrdo, měl už před tím podmínku, taky za jídlo* (strana 51). Druhý, úplně drtivý, se vztahuje k poslední větě celé diplomové práce: *Mnoho z „motýlků“, se kterým jsem dělal rozhovory za účelem této práce, v současnosti už nežije* (strana 63). Může si snad „fieldworker“ představit něco smutnějšího? Na počátku jsem řekl, jsem mluvil o „neobyčejné“ diplomové práci Lukáše Laubeho. V čem je tedy neobvyklá, neobyčejná? Shrnu to v jediné slovo a pak poněkud rozvedu: Autor předkládá diplomovou práci, resp. své téma jako prožitek (spěchám dodat, že toto má svá hodnotová úskalí: klasifikační, objektivizující text se může „přehoupnout:“ v text normativizující, v expertní zjištění a doporučení, jak snad, byť vcelku mírně, dávají zahlédnout poslední dvě kapitoly; malá odbočka: proč policie s velkým „P“? Obecněji: Ke stylistickým, pravopisným a interpunkčním nedůslednostem se vrátím). Je obdivuhodné, jak lehce, jakoby nenuceně, zajímavě je diplomová práce o „motýlcích“ napsána. Vídeňští neopozitivisté, kdysi, striktně rozlišovali dvojí kontext: kontext objevu a kontext justifikace; první se vztahuje k psychologii subjektů a k okolnostem; druhý pak, Carnapův sen, k logické syntaxi jazyka. Budiž podtrženo, že Lukáš Laube dokázal *oba kontexty inteligentně propojit*, dosáhnuv tak téměř ornamentalizujícího účinku na způsob Lawrence Sterna. Prostě „cesta“ a „cíl“ se mohou prolínat. Tady někde bych spatřoval *základní, ba metodický přínos* této diplomové práce; tady někde se totiž instauruje klíčová otázka terénní autentifikace hotového produktu, textu. Bibliografické zázemí díla je redukovatelné na dvě jména: na Michela Doraise, zjevně specialisty na rentované hochy, a Rolanda Girtlera, kdysi méně speciálněji známého v německojazyčné oblasti svým úvodem do kulturní antropologie, nyní specializovaného na marginalitu a sexuální „kšefty“.. Dodám, že bibliografie není únavně rozsáhlá, dodám, že autor dokázal vybrat to podstatné a z jeho hlediska to nejužitečnější: to je patrně případ Michela Doraise. Práce, jež má v mnohém ohledu klasifikační charakter, je velice přehledně, ba čtivě uspořádána: zákonitosti mužské prostituce (zákonitosti snad ve fyzice, jen ve fyzice?), kdo jsou „motýlci“, strategie „přežití“ na ulici (strategie zde zní buď příliš vznešeně nebo příliš novinářsky, snad jde nejspíše o „způsoby“); následují normativnější

kapitoly, na jejichž úskalí jsem již upozornil. Autor končí bibliografií a informátory (viz i rámec *Šance*). Jak je snad patrné, z tohoto posudku, je diplomová práce Lukáše Laubeho dílem, jež si zaslouží nejvyššího ocenění (letitý terénní výzkum je příkladný), ba návrh na PhDr., ano, ale pod jednou podmínkou: Autor musí opravit některé výrazy typu „baťoh“ versus „batoh“, dopracovat interpunkci (!!!) a uvést na pravou míru některé závaznosti české gramatické kongruence: „zoufalý“ versus „zoufalí“. Shrnouji: *Práci Lukáše Laubeho doporučuji k obhajobě s návrhem na výbornou.*

Praha, 9. 9. 2006.

Doc. Dr. František Vrhel
ÚE FF UK